

До протоколу № 209
від 17 червня 2026 року

ВИСНОВОК

до проєкту Закону України
«Про проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України
«Про національну безпеку України» щодо впровадження Стратегії
хімічної, біологічної, радіаційної та ядерної безпеки»
(реєстр. № 15128 від 03.04.2026)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (далі – Комітет) за дорученням Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. розглянув у межах предметів свого відання 17 червня 2026 року на засіданні (протокол № 209) проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про національну безпеку України» щодо впровадження Стратегії хімічної, біологічної, радіаційної та ядерної безпеки» (реєстр. № 15128 від 03.04.2026), поданий народним депутатом України Костенком Р.В. та іншими народними депутатами України, і зазначає таке.

Головним з розгляду цього законопроєкту визначено Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

У пояснювальній записці до законопроєкту визначено, що його розроблено з метою удосконалення правового регулювання у сфері національної безпеки України шляхом визначення правових засад розроблення, схвалення та реалізації Стратегії хімічної, біологічної, радіаційної та ядерної безпеки, а також уточнення термінології, пов'язаної з хімічними, біологічними, радіологічними та ядерними інцидентами та агентами.

Відтак, для досягнення мети законопроєктом передбачено внесення змін в Закон України «Про національну безпеку України» шляхом виокремлення окремого стратегічного документа для формування єдиної, системної та узгодженої державної політики щодо запобігання, виявлення, реагування на хімічні, біологічні, радіологічні та ядерні інциденти, які становлять зростаючу загрозу національній безпеці України, та визначення комплексу цілей, завдань, механізмів, індикаторів і відповідальних суб'єктів державної політики тощо.

Комітет у межах предметів свого відання зазначає, що законопроєктом передбачено:

залучення до розроблення Стратегії хімічної, біологічної, радіаційної та ядерної безпеки *наукових установ*;

встановлення Стратегією хімічної, біологічної, радіаційної та ядерної безпеки *напрямів підготовки, професійного навчання, підвищення кваліфікації персоналу та проведення спільних навчань і тренувань*.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ) висловило зауваження та пропозиції до законопроекту.

ГНЕУ зазначає, що значна частина питань, які пропонується включити до предмета Стратегії хімічної, біологічної, радіаційної та ядерної безпеки (зокрема щодо реагування, координації дій, підготовки персоналу, забезпечення засобами захисту, функціонування систем моніторингу) відповідно до чинного законодавства відноситься до сфери регулювання цивільного захисту та відповідної стратегії у цій сфері, існування якої вже передбачено у Законі.

Міністерство освіти і науки України зазначило про відсутність пропозицій і зауважень до законопроекту.

Міністерство економіки, довілля та сільського господарства України зазначило, що законопроект потребує:

доопрацювання, зокрема в частині узгодження його термінології з поняттями, що використовуються в інших законодавчих актах у цій сфері;

доповнення переліку органів, що залучатимуться до підготовки Стратегії хімічної, біологічної, радіаційної та ядерної безпеки в обов'язковому порядку такими органами, як:

центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та

центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері забезпечення хімічної безпеки.

Міністерство фінансів України зазначає про доцільність доопрацювання законопроекту з урахуванням того, що пунктом 4 частини першої законопроекту запропоновано Закон України «Про національну безпеку України» доповнити статтею 31², згідно з якою Стратегія хімічної, біологічної, радіаційної та ядерної безпеки, зокрема, визначатиме (встановлюватиме) потреби бюджетного фінансування (пункт 11 частини другої запропонованої статті 31² цього Закону). Слід зазначити, що зазначений Закон також містить положення щодо інших стратегій та програм, у яких мають визначатись, зокрема, ресурси, необхідні для її реалізації, потреби бюджетного фінансування, достатні для досягнення визначених цілей і виконання передбачених завдань, та основні напрями використання фінансових ресурсів (статті 26, 28, 29, 31, 32 Закону).

Національна академія наук України надала зауваження і пропозиції до законопроекту, зокрема щодо:

уточнення і розмежування термінології «радіологічний» і «радіаційний», з урахування термінології Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»;

внести зміни до нової статті 31² Закону України «Про національну безпеку України», зокрема:

доповнити частину 2 новим пунктом у такій редакції:

«13) наукове забезпечення визначення маркерів впливу військових дій на навколишнє середовище внаслідок збройної агресії, включаючи фізичні, хімічні (у тому числі радіаційні) та біологічні індикатори забруднення, деградації і знищення еколого-ресурсного потенціалу, а також розроблення на їх основі науково обґрунтованої системи заходів з відновлення уражених компонентів довкілля»;

частину 4 викласти у такій редакції:

«4. Реалізація Стратегії хімічної, біологічної, радіаційної та ядерної безпеки здійснюється на основі національного оборонного, безпекового, економічного, інтелектуального потенціалу з використанням механізмів державно-приватного партнерства, а також із залученням наукового супроводу з боку НАН України, міжнародної консультативної, фінансової, матеріально-технічної допомоги».

Національна академія правових наук України зазначила пропозиції і зауваження до законопроекту, зокрема щодо:

врахування у законопроекті положень інших законів України з питань забезпечення хімічної, біологічної, ядерної, радіаційної безпеки, зокрема Закону України «Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією» від 01.12.2022 № 2804-IX та Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» від 8.02.1995 № 39/95-ВР, а також рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про біологічну безпеку», Стратегію біобезпеки та біологічного захисту;

внесення змін до чинних редакцій Стратегії національної безпеки України і Стратегії воєнної безпеки України з питань протидії воєнним загрозам із застосуванням проти України ядерної, хімічної чи біологічної зброї;

уточнення застосування понятійного апарату, зокрема терміну «принцип цивільно-військового партнерства» тощо.

Служба безпеки України повідомила про відсутність концептуальних зауважень до законопроекту, однак запропонувала розглянути можливість та проаналізувати переваги визначення Міністерства внутрішніх справ України головним розробником Стратегії хімічної, біологічної, радіаційної та ядерної безпеки замість Міністерства оборони України, визнаючи при цьому пріоритетність узгодженої позиції зазначених державних органів з порушеного питання.

Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування розглянув на своєму засіданні 30.04.2026 (протокол № 263) проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про національну безпеку України» щодо впровадження Стратегії хімічної, біологічної, радіаційної та ядерної безпеки» (реєстр. № 15128) та рекомендував Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки підтримати прийняття зазначеного законопроекту за основу з урахуванням зауважень, викладених у мотивувальній частині їхнього висновку.

Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки, визначений головним з підготовки проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про національну безпеку України» щодо впровадження Стратегії хімічної, біологічної, радіаційної та

ядерної безпеки» (реєстр. № 15128 від 03.04.2026), розглянув на своєму засіданні 7 травня 2026 року зазначений законопроект та прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами його розгляду у першому читанні прийняти за основу з необхідністю доопрацювання відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Комітет звертає увагу на використання у тексті законопроекту словосполучення «державно-приватне партнерство», яке варто уточнити і привести у відповідність до положень Закону України «Про публічно-приватне партнерство» від 19.06.2025 № 4510-IX.

Підкомітет з питань науки та інновацій Комітету, розглянувши на своєму засіданні 01 червня 2026 року законопроект реєстр. № 15128 та надані до нього експертні висновки, прийняв рішення за результатами розгляду на засіданні Комітету з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді України прийняти зазначений законопроект за основу.

Заслухавши інформацію ініціаторів законопроекту, голови підкомітету з питань науки та інновацій Комітету Колюха В.В. та обговоривши це питання, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про національну безпеку України» щодо впровадження Стратегії хімічної, біологічної, радіаційної та ядерної безпеки» (реєстр. № 15128 від 03.04.2026), поданий народним депутатом України Костенком Р.В. та іншими народними депутатами України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

2. Направити цей Висновок, а також висновки Національної академії наук України та Національної академії правових наук України до Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки, визначеного головним з підготовки цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК